

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - 3 beuken te Stekene

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	21601
	Instelling	Vrije Basisschool - 3 beuken
directeur		Helga VAN HOOSTE
adres		Pastoor van Lierdestraat 2 - 9190 STEKENE
telefoon		03-779.76.68
fax		03-779.76.68
e-mail		sec@bsdriebeuken.be
website/URL		
	Bestuur van de instelling	968371 - Paroch. Schoolcom. H. Kruis te STEKENE
adres		Polenlaan 5 - 9190 STEKENE
	Scholengemeenschap	119149 - H. Kruis te STEKENE
adres		Koewacht 110 - 9190 STEKENE
	CLB	115022 - Vrij CLB Waas en Dender te SINT-NIKLAAS
adres		Ankerstraat 63 - 9100 SINT-NIKLAAS
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	14/03/2011, 15/03/2011, 17/03/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	17/03/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	05/04/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Hilde De Vleeschouwer
	Teamleden	Marc Boone

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	8
4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
4.3 Lager onderwijs: Nederlands	9
4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	10
4.5 Lager onderwijs: leren leren	11
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
5.1 Personeelsbeheer	12
5.2 Professionalisering	12
5.3 Materieel beleid	12
5.4 Welzijn	12
5.5 Curriculum	12
5.6 Begeleiding	12
5.7 Evaluatie	13
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
7.1 Wat doet de school goed?	16
7.2 Wat kan de school verbeteren?	16
7.3 Wat moet de school verbeteren?	16
8. ADVIES	17
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Basisschool Drie Beuken te Stekene tracht vanuit een positieve ingesteldheid de ontwikkeling van de aan hen toevertrouwde kinderen te stimuleren. Het schoolteam zet zich enthousiast in om een waarderend en bevestigend leef- en leerklimaat te creëren waarin leerlingen alle aspecten van hun persoonlijkheid kunnen ontplooien.

De school toont aan dat ze in de lagere afdeling de leerplandoelen en de eindtermen voor Nederlands en wereldoriëntatie in voldoende mate bereikt en de leergebiedoverschrijdende eindtermen voldoende nastreeft bij de leerlingen.

De leerkrachten van de lagere afdeling vertrouwen voor het aanbod en de realisatie van het leerplan Nederlands vooral op een onderwijsleerpakket. Ze trachten zo de gelijkgerichte aanpak en de graduele opbouw voldoende te verzekeren. Sommige leerkrachten volgen het programma van het onderwijsleerpakket consequent, andere leerkrachten pakken bepaalde domeinen op een eigen, doch verantwoorde manier aan. Hoewel de resultaten voor spelling en lezen voor de methodegebonden toetsen behoorlijk tot goed zijn, geven resultaten van tests uit het leerlingvolgsysteem minder gunstige signalen. Daarom legt de school zowel in het klassikaal aanbod als binnen haar zorgwerking het accent sterk op deze eerder technische taalvaardigheden. De verworven leerinhouden worden voornamelijk geëvalueerd met de toetsen van het onderwijsleerpakket. De school rapporteert over de meeste domeinen van het leergebied.

De school richt zich in de lagere afdeling volledig op het leerplan wereldoriëntatie om de volledigheid, het evenwicht en de graduele opbouw in het aanbod te verzekeren. De klasleerkrachten bewaken binnen hun leerjaar systematisch de leerplandoelen op een overzichtelijke wijze. De thema's en leerinhouden werden op schoolniveau geïnventariseerd en over de leerjaren heen op elkaar afgestemd. Binnen eenzelfde graad verfijnden leerkrachten deze afspraken. De verschillende leeruitstappen in verband met de klasthema's geven heel wat doelgerichte impulsen tot inhoudelijke verwerking. De leerkrachten gebruiken diverse coöperatieve werkvormen en zelfstandig werk in hun klaspraktijk. De verworven leerinhouden worden op een vrij gevarieerde wijze geëvalueerd. Binnen de rapporteringspraktijk kent de aandacht voor wereldoriëntatie nog ruime groeikansen.

De leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' krijgen vanuit het kleuteronderwijs zinvolle aanzetten. In de lagere afdeling geeft een recente inventaris een duidelijk beeld van de bestaande initiatieven en de afstemming ervan tussen de leerjaren. Dit overzicht vormt de aanzet tot een meer planmatige aanpak in de toekomst.

In de kleuterafdeling worden de leerplannen niet als referentiekader en leidraad gebruikt. De school kan momenteel niet aantonen dat de leerplandoelen voor de onderzochte leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie in voldoende mate nagestreefd worden.

In een weekoverzicht worden de activiteiten die het klasthema vulling geven en de verschillende hoeken die ingericht worden opgetekend. De planningsinstrumenten zijn weinig functioneel en geven geen duidelijk en transparant beeld van het doelgericht aanbod, onder meer voor Nederlands. Op hoekenkaarten koppelen de kleuterleerkrachten het aanbod in de verschillende kleutergroepen wel aan bepaalde ontwikkelingsaspecten. Talige aspecten worden echter opvallend weinig geselecteerd. De extra ondersteuning voor taal komt veeleer tot stand vanuit opvallende vaststellingen in plaats van via een gerichte observatie met vooropgestelde doelen en duidelijke criteria. De school neemt wel systematisch een test af voor onder meer leesvoorwaarden bij de oudste kleuters. De registratie van de vorderingen voor taal in het kleutervolgsysteem is beperkt. Het tekort voor het leergebied Nederlands leidt voor de kleuterafdeling tot een gunstig advies beperkt in de tijd.

Voor wereldoriëntatie zijn de vaststellingen in verband met de planningsdocumenten vrijwel gelijklopend met die van Nederlands. Bij de themakeuze en de invulling van de thema's, zowel in het klassikale aanbod als in het hoekenaanbod, hebben de kleuterleerkrachten latent aandacht voor de verschillende domeinen van het leergebied.

De kleuters krijgen ruim de kans om explorerend en experimenterend de wereld om zich heen te ontdekken en op speelse wijze hun wereldbeeld te verkennen, te verdiepen en uit te breiden. Het tekort voor wereldoriëntatie wordt – door deliberatie – niet weerhouden in het advies.

De klasleerkrachten zijn verantwoordelijk voor de eerstelijnszorg binnen de leerbegeleiding. Zij trachten onder meer met de methodegebonden differentiatiemogelijkheden in te spelen op de verschillen tussen kinderen. De school volgt de ontwikkeling en vorderingen van de individuele kinderen - vooral in de lagere afdeling - systematisch op. Ze registreert de resultaten in een leerlingvolgsysteem. Kinderen met leermoeilijkheden kunnen rekenen op extra ondersteuning en krijgen in zorggroepjes of individueel gerichte remediëring. Deze zorginterventies gebeuren vooral klasextern. De diepgang van de interventies en de preventieve aanpak binnen de eerstelijnszorg in de klas kunnen nog aan waarde winnen. Wanneer de zorgvraag specifiek wordt, belegt de school een multidisciplinair overleg met alle kindbetrokkenen. Via een handelingsgerichte aanpak tracht de school tegemoet te komen aan de individuele noden van deze kinderen. De school voorziet in de nodige maatregelen ter ondersteuning van het leer- en ontwikkelingsproces van leerlingen met problemen. De samenwerking met het CLB en externe begeleiders wordt als zeer positief ervaren. Het rendement van de klassplitsing in verschillende leerjaren werd vooralsnog niet afgewogen tegen de mogelijke voordelen van binnenklasdifferentiatie voor de betreffende klassen.

De evaluatiepraktijk vertoont grote verschillen in de aanpak en de uitwerking voor de diverse leergebieden. Voor Nederlands, wiskunde, Frans en wereldoriëntatie wordt vrij behoorlijk geëvalueerd, zowel met methodegebonden als met zelfgemaakte toetsen. De evaluatie van muzische vorming, lichamelijke opvoeding en de leergebiedoverschrijdende eindtermen is erg beperkt en kent nog een ruime groeimarge.

De school informeert de ouders via verschillende kanalen over de klas- en schoolwerking. Tijdens oudercontacten krijgen de ouders een zicht op de individuele vorderingen en het gedrag van hun kind. Het periodiek rapport in de lagere afdeling geeft een beeld van de leervorderingen en de leef- en leerhouding van de leerlingen. Het rapport toont een gedetailleerd beeld op de resultaten voor de domeinen van Nederlands en wiskunde. De andere leergebieden en bepaalde leergebiedoverschrijdende eindtermen komen minder uitgesproken tot niet aan bod in de rapportering. Het evenwicht en de verhouding tussen de leergebieden binnen de rapporteringspraktijk stemt niet overeen met het intentionele aanbod. Het doelenrapport in het begin van het eerste leerjaar is een voorbeeld van goede praktijk.

Het beleid laat kansen onbenut om zich te bezinnen over de eigen schoolwerking en zo in te staan voor de eigen kwaliteitszorg. Outputgegevens grondig analyseren en conclusies trekken op klas- en schoolniveau om de eigen onderwijskwaliteit te verbeteren zijn nog geen verworvenheid in deze school.

De onderwijsinspectie besluit haar erkenningsonderzoek met een gunstig advies voor de lagere afdeling. De school moet haar kleuterwerking voor alle leergebieden afstemmen op de leerplannen en aldus de decretale verwachtingen inlossen. De kleuterafdeling krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd. De school moet prioritair werk maken van een doelgericht aanbod en een degelijke evaluatiepraktijk voor het leergebied Nederlands in de kleuterafdeling, met het leerplan als leidraad.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

Nederlands

wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands

wereldoriëntatie

leren leren

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- betekenisvolle aanwezigheid van leerlingen met specifieke noden (gon/ion)

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet niet

Vaststellingen

- De kleuterafdeling richt zich voor het onderwijsaanbod voor – onder meer - Nederlands, uitsluitend op de ontwikkelingsaspecten van het netgebonden ontwikkelingsplan. De kleuterleerkrachten hanteren het leerplan niet als referentiekader voor het leergebied Nederlands. De school kan niet aantonen dat de leerplandoelen voor Nederlands bij de kleuters in voldoende mate worden nagestreefd.
- De planningsdocumenten geven een summier overzicht van een aantal taalactiviteiten. De achterliggende doelstellingen en beoogde resultaten zijn weinig transparant. De kleuterafdeling bewaakt de volledigheid, het evenwicht en de graduele opbouw van het talig aanbod niet systematisch.
- Het aanbod voor Nederlands krijgt voornamelijk vorm vanuit de jarenlange ervaring en het aanvoelen van de klasleerkrachten. Het aanbieden van een verhaal, het aanleren van een versje, het poppenspel en het kringgesprek zijn gebruikelijke werkvormen die in de meeste weekthema's aan bod komen.
- Hoewel de kleuterleerkrachten een begrippenlijst opstelden, is het onduidelijk in welke mate deze richtinggevend is voor de klaspraktijk. De leerkrachten bepalen voor elk thema autonoom de streefwoordschat voor hun klasgroep. De afstemming hiervan tussen de kleutergroepen was nog geen onderwerp van overleg.
- Het doelgerichte hoekenaanbod voor Nederlands en de talige verrijking binnen de andere hoeken is vrij beperkt. De standaardformulieren voorzien doelen voor een aantal talige aspecten, maar deze worden slechts in beperkte mate geselecteerd bij de invulling van het aanbod.
- De kleuterleerkrachten noteren markante vaststellingen in een observatieschrift. De observaties gebeuren nog weinig systematisch en doelgericht. In het kleutervolgsysteem wordt een zeer beperkte selectie van taalaspecten geregistreerd.
- De school neemt van de oudste kleuters een test af voor onder meer leesvoorwaarden.
- In de derde kleuterklas krijgen de kleuters af en toe de klasvertelmap mee naar huis. Deze map bevat foto's, pictoverhalen en teksten over het reilen en zeilen in de klas. De kleuters worden hierdoor gestimuleerd thuis te vertellen over het klasgebeuren.

4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

Vaststellingen

- De kleuterafdeling richt zich voor het onderwijsaanbod voor – onder meer - wereldoriëntatie, uitsluitend op de ontwikkelingsaspecten van het netgebonden ontwikkelingsplan. De kleuterleerkrachten hanteren het leerplan niet als referentiekader voor het leergebied wereldoriëntatie. De school kan niet aantonen dat de leerplandoelen voor wereldoriëntatie bij de kleuters in voldoende mate worden nagestreefd.
- De planningsdocumenten geven geen duidelijk overzicht van de beoogde doelstellingen. De volledigheid en het evenwicht in het doelgericht aanbod voor

wereldoriëntatie kunnen momenteel niet aangetoond worden. Ook de graduele opbouw is weinig transparant.

- De verschillende vaste en de occasionele thema's en de opgelijste activiteiten per thema geven wel een beeld van de aangeboden inhoud. Foto's, kleuterwerk en het aanwezige materiaal vullen dit beeld aan. Hieruit blijkt een voldoende gevarieerd aanbod dat impliciet aansluit bij de verschillende domeinen van het leergebied.
- De kleuters krijgen ruime kansen om zelfontdekkend en experimenterend vaardigheden en inzichten te verwerven. De aangeboden activiteiten zijn gevarieerd en voldoende werkelijkheidsgericht. De kleuters ontdekken de nabije omgeving van de school tijdens een aantal leerwandelingen. Ze kunnen op speelse wijze hun wereldbeeld voldoende verkennen, verdiepen en uitbreiden.
- Op de hoekenfiches trachten de kleuterleerkrachten de graduele opbouw zichtbaar te maken. De gekozen ontwikkelingsaspecten zijn echter veelal dezelfde voor de verschillende kleutergroepen en de onderliggende doelstellingen worden weinig transparant in beeld gebracht.
- De klasleerkrachten trachten de klashoeken regelmatig te verrijken met elementen uit de thema's. Nieuwe materialen en opdrachten in het kader van het thema motiveren de kleuters tot actief handelen en exploreren. Het actuele thema wordt zo ook in enige mate zichtbaar in het klasbeeld.
- Het kleuterteam maakte duidelijke afspraken rond het gebruik van de tijdsaders. De graduele opbouw en verticale samenhang worden binnen dit aspect wel gerealiseerd.

4.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- De school volgt de vorderingen van de leerlingen voor dit leergebied vooral via methodegebonden toetsen en gestandaardiseerde tests. Ze beschikt niet over recente, vergelijkbare outputgegevens vanuit externe evaluaties aan het einde van het basisonderwijs. Resultaten van een netgebonden proef in het vierde leerjaar geven gemiddeld een goed beeld, maar vertonen diverse pieken die ruim boven, maar ook regelmatig onder de resultaten van de referentiegroep liggen.
- In het eerste leerjaar gebruiken de leerkrachten een specifieke methode voor aanvankelijk lezen en schrijven. In de andere leerjaren is eenzelfde onderwijsleerpakket richtinggevend. De school probeert zo de graduele opbouw en continuïteit binnen de verschillende domeinen van het leergebied over de leerjaren heen te waarborgen.
- Leerkrachten gaan vrij verscheiden om met het aanbod uit het leerpakket. Waar een aantal leerkrachten consequent het aangeboden programma van de methode volgt, wordt er in bepaalde klassen een domein uitgelicht en krijgt dit op een leerkrachtgebonden manier inhoud en/of vorm. Een afstemming op de leerplandoelen gebeurde voor deze aanpassingen nog niet overal.
- De resultaten van het leerlingvolgsysteem geven aan dat relatief veel leerlingen zwak scoren voor spelling en lezen. De leerkrachten trachten hieraan te verhelpen door een opvallend sterke aandacht voor spelling in het klasaanbod. De school stuurde voor het deelaspect technisch lezen haar didactische aanpak bij en stelde recent het rendement hiervan vast. Voor technisch lezen worden verder, naast het niveaulezen met ouders, vooral klasexterne zorgmomenten met individuele kinderen ingericht.
- Bij de evaluatie en rapportering over de leer- en ontwikkelingsevolutie van de leerlingen hebben de meeste teamleden aandacht voor de verschillende domeinen binnen het leergebied Nederlands. In enkele klassen wordt echter niet gerapporteerd over spreken. Het eerste leerjaar biedt de ouders een duidelijke én doelgerichte rapportering van de verschillende deelaspecten van het aanvankelijk lezen en schrijven.

4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Vaststellingen

- De school evalueert de kennis, vaardigheden en inzichten van de leerlingen voor dit leergebied vooral via zelfgemaakte en/of methodegebonden toetsen. Ze beschikt ook voor wereldoriëntatie niet over recente, vergelijkbare outputgegevens vanuit externe evaluaties aan het einde van het basisonderwijs. De gegevens van een netgebonden proef in het vierde leerjaar zijn aanwezig maar werden door de school nog niet geanalyseerd.
- De school deed beroep op de pedagogische begeleiding van het eigen net om de implementatie van het leerplan wereldoriëntatie in de lagere afdeling te realiseren. Het team bewaakt de volledigheid en het evenwicht in het aanbod op klas- en schoolniveau. Het schoolteam verzekerde hiermee ook de graduele opbouw binnen de lagere afdeling.
- Door de oplijsting van de vaste thema's en de afstemming van de inhouden op elkaar werden hiaten opgespoord. De klasleerkrachten stemden de inhouden en activiteiten grotendeels af op de leerplandoelen. Functionele overzichten geven een beeld van het aanbod van de leerplandoelen in combinatie met de thema's.
- De leerkrachten geven de invulling van de inhouden en activiteiten overwegend vorm met zelfsamengestelde bundels met materiaal uit allerlei bronnen, waaronder ook onderwijsleerpakketten. Er is een duidelijk evenwicht en samenhang tussen de verschillende domeinen voorzien.
- Opvallend is de koppeling van de thema's aan welgekozen leeruitstappen die kinderen de werkelijkheid laten ervaren alvorens er in de klas dieper op in te gaan. Deze uitstappen bestrijken de verschillende domeinen van het leergebied wereldoriëntatie en diverse andere leergebieden. De horizontale samenhang is duidelijk aanwezig, ook in de klaspraktijk.
- Het schoolteam startte met een waaier aan gevarieerde, coöperatieve werkvormen. Het team maakte duidelijke afspraken omtrent de toepassing ervan in de verschillende leerjaren. Ook werkvormen die het zelfstandig functioneren stimuleren krijgen voldoende aandacht.
- De aankleding en het functioneel gebruik van de klaswanden in functie van wereldoriëntatie kent nog ruime groeikansen. De nodige tijd- en ruimtekaders zijn niet overal permanent beschikbaar voor de leerlingen. Schoolafspraken omtrent de graduele opbouw van tijdlijnen en kaarten ontbreken, waardoor de leerkrachten naar eigen inzicht diverse materialen al dan niet zichtbaar stellen.
- De leerkrachten baseren zich voor de evaluatie voornamelijk op zelfgemaakte toetsen en toetsen van gebruikte methoden. Sommige leerkrachten nemen ook leerlingenwerk, doe-opdrachten en zelfstandig werk mee bij de evaluatie voor wereldoriëntatie.
- De rapportering van wereldoriëntatie brengt het ruime aanbod en de gevarieerde evaluatie niet transparant in beeld. Het aandeel van wereldoriëntatie op het leerlingrapport wordt verengd tot een puntenbeoordeling, vaak per thema.

4.5 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

Vaststellingen

- De school bracht de diverse initiatieven rond leren leren in de lagere afdeling recent overzichtelijk in kaart. Alle leerkrachten namen de klaseigen aanpak onder de loep en koppelden bestaande initiatieven aan de eindtermen. Enkelen stemden hun aanpak in overleg reeds doelgericht af op het aansluitende leerjaar. Hiermee geeft de school de aanzet tot een doelgerichte, planmatige aanpak voor 'leren leren'.
- De school tracht al van jongsaf enige basis te leggen voor 'leren leren' door het gebruik van stappenplannen en het inbouwen van zelfstandig werk in de kleuterafdeling.
- Het aanbod voor 'leren leren' in de lagere afdeling zit hoofdzakelijk verweven in de dagelijkse klaspraktijk. Leerkrachten geven aan de leerstrategieën van de onderwijsleerpakketten systematisch te gebruiken. Diverse stappenplannen zijn permanent zichtbaar in het klasbeeld.
- Het team maakte gezamenlijk afspraken rond huiswerk en het plannen van lessen. De leerkrachten gebruiken toets- en huiswerkwijzers om de leerlingen te helpen structuur te brengen in de inhouden en deze gericht in te oefenen en/of in te studeren.
- Met contractwerk en diverse vormen van coöperatief leren wordt de verwerving van plannings- en reflectievaardigheden gestimuleerd.
- Daarnaast hanteren de leerkrachten diverse middelen die expliciet doelen op aspecten van 'leren leren', zoals een talentenagenda, het schematiseren via mindmapping en strategieën om onder meer Franse woorden te memoriseren.
- De school geeft op het leerlingenrapport een globale beoordeling van de leer- en werkhouding. In welke mate de vooropgestelde doelen effectief gerealiseerd worden is nog geen onderwerp van evaluatie.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- In de schoolvisie wordt in elk aspect van de schoolwerking het accent gelegd op de zorg en de aandacht voor elk individueel kind. Ook in de visie op gelijke onderwijskansen worden duidelijke klemtonen gelegd.
- De verantwoordelijkheid voor de eerstelijnszorg ligt in principe bij de klasleerkracht. Leerkrachten geven aan de voorziene differentiatie uit de onderwijsleerpakketten te gebruiken. In het contractwerk bouwen leerkrachten eerder differentiatie naar tempo dan inhoudelijke differentiatie in.
- In de derde kleuterklas test de school de taal- en rekenvoorwaarden bij de kinderen. Op vaste tijdstippen neemt de school in de lagere afdeling gestandaardiseerde tests af voor bepaalde onderdelen van het taal- en wiskundeonderwijs. De gegevens worden nauwgezet geregistreerd en bijgehouden in het leerlingdossier. De resultaten geven echter weinig aanleiding tot bezinning over en bijsturing van de didactische aanpak op klas- of schoolniveau.
- Vanuit methodegebonden toetsen, de tests van het leerlingvolgsysteem en markante vaststellingen start de school gerichte remediëring op. De zorggroepjes worden begeleid door de zorgleerkrachten en/of klasleerkrachten. De zorgcoördinator neemt leerlingen bij zich, om onder meer het technisch lezen, extra te oefenen. De zorginterventies gebeuren vooral klasextern. Dergelijke aanpak verwijst sterk naar de vroegere taakklaswerking. De preventieve aanpak en de diepgang van eerstelijnsinterventies in de klas kunnen zeker aan waarde winnen.
- In sommige klassen worden leerlingen geremedieerd voor aspecten van een ander leergebied dan de activiteit in de klas. De school wendt een aantal extra lestijden GOK

en zorg aan voor het opsplitsen van klasgroepen. De verantwoording voor deze keuzes is niet altijd pedagogisch-didactisch onderbouwd.

- Op het multidisciplinair overleg beraden de kindbetrokkenen zich over de effecten van eerdere zorginterventies en beslissen ze over de te nemen stappen in de toekomst. De registratie van de reeds ondernomen stappen door de klasleerkracht op het aanmeldformulier is summier. Met het oog op efficiënt interveniëren en evalueren is het concreter vastleggen van afspraken voor het vervolgtraject in de verslagen wenselijk.
- De klasleerkrachten bewaren een overzicht van de zorginterventies per leerling in een zorgmap. Zo houden ze enig zicht op waar de zorgleerkrachten precies aan werkten tijdens de klasexterne interventies.
- Leerlingen met leer- en ontwikkelingsmoeilijkheden kunnen een beroep doen op diverse stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen. Na overleg met alle kindbetrokkenen worden hierover duidelijke afspraken gemaakt. De school voorziet in welbepaalde situaties in curriculumdifferentiatie. Soms tekent de school voor leerlingen een apart traject uit om de overstap naar een B-jaar in het secundair onderwijs voor te bereiden.
- Bepaalde leerlingen krijgen ondersteuning via gon-begeleiding (geïntegreerd onderwijs), een ion-begeleider (inclusief onderwijs) en/of andere externe deskundigen. De samenwerking wordt als zeer positief ervaren en blijkt zowel op kind- als leerkrachtniveau vruchten af te werpen.

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De school gebruikt voor de leergebieden wiskunde, Nederlands en Frans voornamelijk methodegebonden toetsen om de vorderingen van de leerlingen te evalueren. In een aantal klassen is de evaluatie van het domein spreken binnen het leergebied eerder beperkt. De verworven leerinhouden van wereldoriëntatie worden getoetst met zelfgemaakte toetsen en/of toetsen van een onderwijsleerpakket. Voor lichamelijke opvoeding gebeurt de evaluatie weinig doelgericht en systematisch. De evaluatie van muzische aspecten en van de leergebiedoverschrijdende eindtermen is ook vrij beperkt.
- De klastoetsen en observaties geven in de lagere afdeling over het algemeen een goed beeld van de kennis, de vaardigheden en de inzichten van de leerlingen voor de meeste leergebieden. De kleuterleerkrachten noteren vooral markante vaststellingen in een observatieschrift. De doelgerichte en systematische evaluatie van de diverse ontwikkelingsdomeinen kent nog ruime groeikansen.
- De school nam de voorbije jaren niet formeel deel aan de netgebonden eindproeven. In het vierde leerjaar worden de netgebonden toetsen wel formeel afgenomen. De resultaten worden niet verder geanalyseerd. De school mist hierdoor de kans om vanuit externe evaluatie zicht te krijgen op de eigen onderwijskwaliteit.
- De testresultaten van het leerlingvolgsysteem leiden vooral tot remediërende interventies op leerlingniveau. Analyses op klas- of schoolniveau worden nog weinig aangewend om te reflecteren over het eigen didactisch handelen en/of de schoolwerking.

5.7.2 *Rapporteringspraktijk*

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Vaststellingen

- Aan het begin van het schooljaar informeren de klasleerkrachten de ouders over hun klaswerking op een infoavond. De kleuterleerkrachten brengen de ouders elke week via verzorgde heen-en-weerschriftjes op de hoogte van het aanbod in de klas. Tijdens individuele oudercontacten geven de leerkrachten toelichting bij de vorderingen en het gedrag van de kinderen. Indien nodig worden ouders betrokken bij het multidisciplinair overleg.
- In de lagere afdeling krijgen de leerlingen op vaste momenten in het jaar een cijferrapport. Voor Nederlands en wiskunde rapporteren de meeste leerkrachten uitgebreid over de verschillende domeinen binnen het leergebied. De school heeft binnen de rapportering voor Frans oog voor zowel schriftelijke als mondelinge vaardigheden.
- Het rijke aanbod en de behoorlijke evaluatiepraktijk voor wereldoriëntatie komen niet tot hun recht op het leerlingenrapport. De rapportering voor lichamelijke opvoeding en muzische vorming is vrij beperkt. Leerkrachten geven aan de belangrijkste zaken voor deze leergebieden wel toe te lichten op de toetsen en/of op het oudercontact.
- De doelgerichte rapportering voor leergebiedoverschrijdende eindtermen kent nog groeikansen. Het toegekende cijfer voor 'leren leren' is in de feiten een weergave van een klasgebonden beloningsstelsel voor orde en inzet.
- In bepaalde klassen wordt systematisch het domein "spreken" binnen het leergebied Nederlands uit de rapportering weggelaten.
- Het cijferrapport vertoont een duidelijke wanverhouding tussen de leergebieden Nederlands en wiskunde enerzijds en de andere leergebieden en aspecten van de ontwikkeling anderzijds.
- Het gedetailleerd doelenrapport in het eerste semester van het eerste leerjaar is een voorbeeld van goede praktijk.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De directeur en personeelsteam streven dagelijks een aangenaam, veilig leer- en leefklimaat voor leerlingen én leerkrachten na. Het schoolteam werkte een schoolvisie uit waarbij de zorg en de aandacht voor elk individueel kind voorop staat. De positieve ingesteldheid zit verankerd in de schoolwerking vanuit het schooleigen pedagogisch project.
- Het beleid en de leerkrachten hebben bijzonder aandacht voor de intermenselijke aspecten van het schoolgebeuren. Het schoolteam toont een sterke aandacht voor de behoeften en noden van leerlingen, maar ook voor die van elkaar en van externen.
- Het beleid weet de schoolontwikkeling op een democratische wijze vorm te geven. Leerkrachten geven aan voldoende inspraak te hebben in de schoolwerking. Ook leerlingen krijgen de kans om hun mening en wensen kenbaar te maken. De betrokkenheid van ouders en de laagdrempeligheid van de school worden door het team als positief ervaren.
- De school voorziet structureel overlegmomenten waarop teamleden met elkaar reflecteren over hun klaspraktijk. Dit overleg beoogt onder meer de afstemming en de gelijkgerichte aanpak binnen eenzelfde graad.
- Het beleid benut nog niet alle kansen die de school heeft om een kritische reflectie over de eigen schoolwerking op te zetten, en zo in te staan voor de eigen kwaliteitszorg. Leerlingenresultaten, onder meer vanuit tests van het leerlingvolgsysteem en bepaalde externe proeven, worden vooralsnog niet geanalyseerd op schoolniveau. Gegevens van externe proeven aan het einde van het basisonderwijs leveren zonder formele deelname, en bijgevolg zonder feedback, weinig bruikbare informatie voor de interne kwaliteitszorg.
- De school stuurde haar kleuterwerking de voorbije jaren in sterke mate bij. In de gemaakte keuzes blijkt het schoolteam onder meer de leerplannen uit het oog verloren te zijn. Bij de vereenvoudiging van de planningsdocumenten werden de leerplan-gerichtheid en de onderliggende principes niet aangehouden. Het beleid kan op basis van de oorspronkelijke aanpak opnieuw een meer doelgerichte, functionele planningsstrategie uitwerken. Het beleid kan het stilgelegde implementatietraject voor het leerplan wereldoriëntatie weer opnemen. In de lagere afdeling toonde het beleid aan dat de leerplanimplementatie voor wereldoriëntatie op een efficiënte en succesvolle wijze kan verlopen. Het tekort voor wereldoriëntatie in de kleuterafdeling wordt hierdoor niet weerhouden in het advies.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de talrijke kansen tot exploreren en experimenten waardoor kleuters op eigen niveau en op speelse wijze hun wereldbeeld verkennen, verdiepen en uitbreiden
- het soepele gebruik van onderwijsleerpakketten en de afstemming ervan op eigen inzichten, ten voordele van de behoeften en noden van de leerlingenpopulatie
- de implementatiestrategie van het leerplan wereldoriëntatie in de lagere afdeling
- de diverse initiatieven om leerlingen de nodige leer- en studievaardigheden te laten verwerven

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- de individuele zorg en ondersteuning voor kinderen met ontwikkelings- en leermoeilijkheden en met specifieke noden

Wat betreft het algemeen beleid:

- de democratische leiderschapsstijl en de participatieve besluitvorming

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de leerplanimplementatie voor alle leergebieden effectief realiseren in de kleuterafdeling
- de graduele opbouw en het functioneel gebruik van de tijd- en ruimtekaders in de lagere afdeling

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- de ondersteuning bij de binnenklasdifferentiatie vanuit de zorgwerking versterken
- de systematische klassplitsing en klasexterne interventies kritisch herbekijken
- de actuele rapporteringspraktijk bijsturen, met oog voor evenwicht en volledigheid

Wat betreft het algemeen beleid:

- de eigen onderwijskwaliteit systematisch onderzoeken en waar nodig bijsturen, onder meer vanuit de gerichte analyse van resultaten van externe proeven en het leerlingvolgsysteem

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- het aanbod, de ondersteuning en de evaluatie voor het leergebied Nederlands in de kleuterafdeling, met het leerplan als referentiekader en leidraad.

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring:

- nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor lager onderwijs.

BEPERKT GUNSTIG

Kleuteronderwijs

omwille van onvoldoende nastreven van de ontwikkelingsdoelen voor
Nederlands

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf maart 2014** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Hilde De Vleeschouwer

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: